

Bob De Nijs

Blauwbaardvariaties

De term variaties verwijst naar een muzikaal uitgangspunt, nl. de inspiratiebron is de opera van Bartók. Als 'grafische begeleiding' stelde de Catalaanse kunstenaar Josep Maria Subirachs (Barcelona, °1927) enkele illustraties voor. Uit de cyclus publiceren we de delen II en III.

II

Blauwbaard was niet.
Hij bouwde zich de eerste vrouw
om gestalte te vinden voor zijn licht
dat rokend neersloeg,
wild verrukt werd,
zwart verscheurd
op de tanden van een ver gebergte
dat nu eens koortsig kromp
en dan zijn muil weer openspalkte.

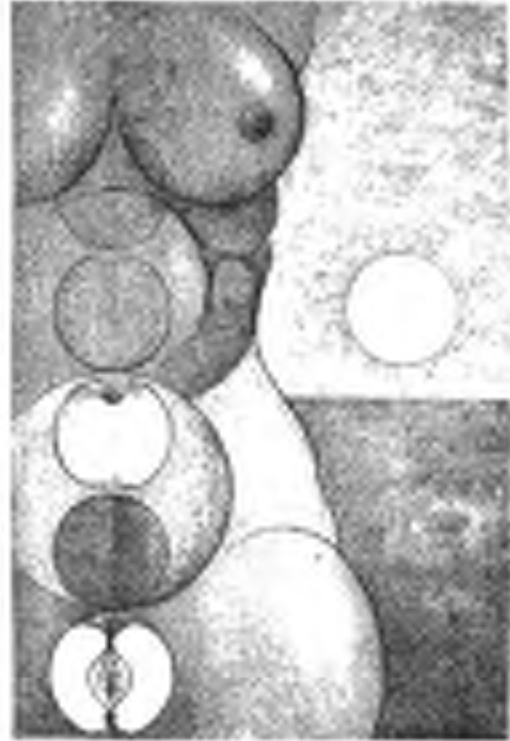
Het bekken in de grond
drong zich langzaam op.
Hij weigerde nog de schoot van hijgend mos
waarin hij zich verwekken kon.

Hij spijkerde een naam
in de flanken van gegoten steen
die hij opgroef uit het gestolde woord
dat de eerste stroom had nagelaten
als neerslag van zijn gistend bewegen.

Toen hij haar zijn laatste handgebaar terugtrok,
rees zij torenhoog boven zijn gebied.
Want toren werd zij.

Vanuit de spleten in haar hoofd
keek hij neer op de kruin in zijn haar.
Zijn uitgeschoren hals
legde hem een drassig rietveld bloot
waaruit al haar groen was weggekapt
om nooit meer de wateren te bevruchten,
om nooit de rimpelende spiegel
te weerhouden
alleen maar huid te zijn.

Hij riep hem daar beneden aan.
Hij keek niet op,
ging voort met het peilen van de wind
naar de mond van zijn gefluister
dat hem verder verstrooide als voorheen.

Hij vroeg hem dan wijdbeens
naar de vrouw in deze andere.

Hij schudde het hoofd,
beet op het bittere hout
dat hem het spreken benam.

III

In een kelder daalde dan zijn verhaal.
Kolkend slijk siste
uit bronstige slangen
schril een woord
op elke trede in deze, de tweede vrouw.

Onder zijn aarzelende voeten
week bij de eerste tred
slib dat kale vlakten onthulde
waarin moeizaam drie bomen
het stoten van een stemloos verlangen

getuigden
uit de onrust in de wind.

Slakken werden onder de tweede stap geplet;
zij kermden open
en kotsten rode ogen op arduin.
Zij lieten een spoor na,
onvoldaan omhangen met goud,
geblakerd omhelsd,
sprakeloos bokkig
over een nagelaten aalmoes.
Ze rolden, die ogen,
in de wrangste smaak van zijn mond.

Zwammen tierden op de derde,
welig als heupen zonder schaduw
waarover oude dromen glijden
met handen die niet van hem
maar uit de dromen naar hem toe komen,
hoopvol, zoals hij dacht.

Maar dan verzengden ze,
verschrompelden met de lach
- een laaiende vlam -
en hun eigen droom strompelde voort zijn gang,
en ze mompelden: "Loop heen, jijzelf,
alleen maar Blauwbaard."

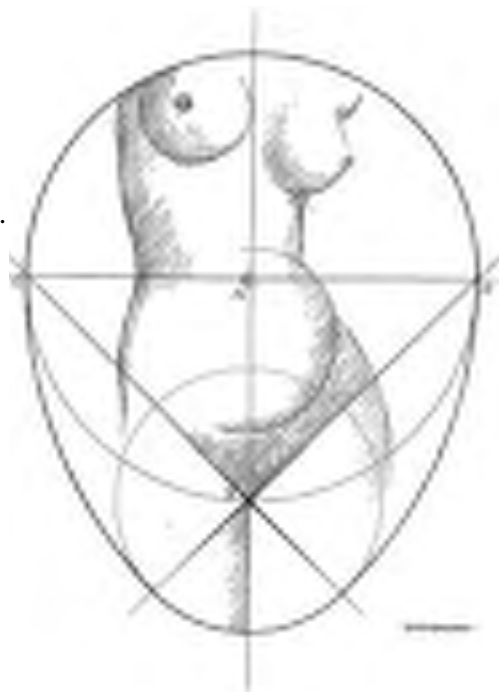

Er stond glanzende schimmel,
een groene maan
op de vierde trede van de dezelfde trap
met de adem die schemerde
op haar buik,
en zij werd windstil
om de kreet van een gaai
te weerstaan.

Maar zo stil zweeg zij niet
dat zij het water verzwijgen kon
dat sijpelde op de vijfde
en zijn voeten aan het wankelen vrat
met woorden
die door de ongedichte spleten in haar haat spoelden.

De zesde omrandde de poel,
die de zevende was.
Gladgeschuurde, zwarte marmer
brandde op het watervlak,
verdampte de blik die hij over haar wierp,
en walmde, toonloos, teruggewezen,
zijn gezicht tegemoet
dat hij in haar wezen zocht.

Zeven treden was zij diep,
maar wel zeven meer dan zeventig andere.
En hij vond er niets van hem,
niets van zichzelf.

Subirachs werkte van 1942 tot 1947 als leerling in het atelier van Enric Monjo en studeerde vanaf 1945 aan de Escola de Belles Artes de Barcelona. Van 1947 tot 1948 was zijn leraar Enric Casanovas. Zijn vroege werk werd geïnspireerd door de Franse beeldhouwer Aristide Maillol.

Zijn eerste solotentoonstelling vond plaats in 1948 in het Casa del Llibre in Barcelona. In 1951 trok hij naar Parijs en van 1954 tot 1956 verbleef hij op uitnodiging van de Belgische schilder Luc Peire in Brussel, wat zijn internationale oriëntatie en zijn professionele instelling bevorderde. Hij woonde en werkte in België en exposeerde zijn werk in Brussel, Knokke en in 1955 tijdens de Biënnale Middelheim in Antwerpen.

Subirachs geldt als een pionier van de avant-garde beeldhouwkunst in Catalonië, die ondanks de vele invloeden zijn geheel eigen stijl heeft ontwikkeld.